

TRAKT WIELU KULTUR POMNIK HISTORII

www.PIOTRKOW.pl

PROCEDURA UZNANIA ZABYTKU ZA POMNIK HISTORII

TRAKT WIELU KULTUR POMNIK HISTORII

Podstawa prawna

Art. 15 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1446, z późn. zm.):

- 1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w drodze rozporządzenia, może uznać za pomnik historii zabytek nieruchomy wpisany do rejestru lub park kulturowy o szczególnej wartości dla kultury, określając jego granice.*
- 2. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może złożyć wniosek, o którym mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii Rady Ochrony Zabytków.*
- 3. Cofnięcie uznania zabytku nieruchomego za pomnik historii następuje w trybie przewidzianym dla jego uznania.*
- 4. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może przedstawić Komitetowi Dziedzictwa Światowego wniosek o wpis pomnika historii na "Listę dziedzictwa światowego" w celu objęcia tego pomnika ochroną na podstawie Konwencji w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjętej w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. (Dz. U. z 1976 r. Nr 32, poz. 190 i 191).*

Uznanie obiektu lub obszaru zabytkowego za Pomnik Historii

- obiekt, zespół, układ przestrzenny lub obszar proponowany do uznania za Pomnik Historii musi być wpisany do rejestru zabytków lub objęty statusem parku kulturowego
- propozycję objęcia obiektu wyższą formą ochrony – uznanie za Pomnik Historii – wraz z właściwą dokumentacją zgłaszający składa do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, za pośrednictwem i po zaopiniowaniu przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
- Departament Ochrony Zabytków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje zgłoszenie do Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Warszawie, w celu zweryfikowania danych zawartych w dokumentacji i wydania opinii co do zasadności propozycji uznania obiektu za Pomnik Historii
- przed złożeniem zgłoszenia Radzie Ochrony Zabytków celem zaopiniowania
- Narodowy Instytut Dziedzictwa przygotowuje projekt rozporządzenia Prezydenta RP wraz z uzasadnieniem i załącznikiem graficznym
- po dokonaniu analizy projekt rozporządzenia Prezydenta RP Departament Ochrony Zabytków przekazuje Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego do ostatecznej akceptacji
- Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego kieruje do Prezydenta RP wniosek o uznanie obiektu za Pomnik Historii
- Prezydent RP w drodze rozporządzenia uznaje obiekt za Pomnik Historii, określając jego granice
- Rozporządzenie Prezydenta RP jest ogłaszane w „Dzienniku Ustaw”.

KRYTERIA WYBORU

TRAKT WIELU KULTUR POMNIK HISTORII

Za Pomnik Historii może zostać uznany:

nieruchomy zabytek o znaczeniu ponadregionalnym, o dużych wartościach historycznych, naukowych i artystycznych, mający znaczenie dla polskiego dziedzictwa kulturalnego, utrwalony w świadomości społecznej i stanowiący źródło inspiracji dla kolejnych pokoleń.

Za Pomnik Historii mogą być uznane obiekty, które:

- zachowały pierwotną kompozycję przestrzenną lub uległy nieznacznym przekształceniom,
- są jednorodne stylowo lub o czytelnych i zharmonizowanych ze sobą nawarstwieniach,
- są należycie wyeksponowane w przestrzeni miejskiej lub krajobrazie i zachowały pierwotne relacje z otoczeniem,
- są dziełami wybitnych twórców, np.: architektów, planistów, architektów krajobrazu, ogrodników,
- są dobrze zachowane lub w stanie pozwalającym na ich rewaloryzację, są przedmiotem troski konserwatorskiej.

Pomnikami Historii mogą być:

- krajobrazy kulturowe, układy urbanistyczne, ruralistyczne i zespoły budowlane
- dzieła architektury i budownictwa lub zespoły tych dzieł o wspólnych cechach stylowych, użytkowych lub konstrukcyjnych
- dzieła budownictwa obronnego
- obiekty dziedzictwa przemysłowego, inżynierii lądowej i wodnej
- parki i ogrody
- cmentarze
- miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź związane z działalnością wybitnych osobistości lub instytucji
- zabytki archeologiczne takie jak pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyska, kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej

Minister Kultury występuje do Prezydenta RP o uznanie zabytku za Pomnik Historii, jeżeli zgłaszany zabytek spełnia wskazane kryteria. W przypadku zabytków architektury – obiekty o jednorodnych cechach i wartościach, reprezentujące wspólny krąg kulturowy, mogą być grupowane w zespoły.

DOKUMENTACJA ZGŁOSZENIA

TRAKT WIELU KULTUR POMNIK HISTORII

Dokumentacja zgłoszenia powinna przedstawić obiekt z uwzględnieniem wszelkich kryteriów, które ów obiekt spełnia ubiegając się o status Pomnika Historii oraz dostarczyć podstawowych danych na temat obiektu. Informacja powinna być krótka i konkretna, a dokument mieć zwięzłą formę. Należy pominąć zbyt obszerne tło historyczne, zwłaszcza, gdy można je znaleźć w opublikowanych źródłach i opracowaniach.

Format dokumentacji:

- arkusze formatu A4
- mapy i plany w maksymalnym formacie A3
- dołączenie dokumentacji w wersji elektronicznej

Zakres dokumentacji:

1. Identyfikacja obiektu

- Nazwa obiektu
- Miejscowość, adres (tam, gdzie jest to możliwe, nazwa ulicy i nr posesji)
Gmina, powiat, województwo
- Nr rejestru zabytków i data wydania decyzji (z załączeniem kopii tych dokumentów)
- Granice i obszar obiektu zgłaszanego do uznania za Pomnik Historii
- Mapy (plany) przedstawiające granice wnioskowanego terenu

2. Uzasadnienie zgłoszenia

- Określenie znaczenia
- Autentyczność
- Kryteria, jakie spełnia proponowany obiekt

3. Opis

- Opis obiektu
- Historia i rozwój
- Obecny stan zachowania
- Wiedza o obiekcie

4. Zarządzanie

- Prawo własności
- Osoby i instytucje upoważnione do zarządzania
- Czynniki wpływające na obiekt
 - Wpływ środowiska
 - Wpływ zagospodarowania przestrzennego i ruchu turystycznego
 - Bezpieczeństwo obiektu
- Zatwierdzone plany związane z obiektem
- Projektowane prace remontowo-konserwatorskie
- Edukacja i zaplecze turystyczne
- Promocja i turystyka
- Dokumentacja
 - Fotografie
 - Bibliografia
 - Kartografia
 - Archiwalia
 - Strony internetowe prezentujące obiekt starający się o uznanie za Pomnik Historii

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

ŹRÓDŁO: NARODOWY INSTYTUT DZIEDZICTWA WWW. NID.PL

TRAKT WIELU KULTUR POMNIK HISTORII

